

Česlav Okinčic. Kam reikalingas „Visuomeninis Vilniaus krašto gyventojų surašymas“?

delfi.lt/news/ringas/lit/ceslav-okincic-kam-reikalingas-visuomeninis-vilniaus-krasto-gyventoju-surasymas.d

Česlavas Okinčicas, Kovo 11-osios akto signataras

Česlav Okinčic

© Asmeninio albumo nuotr.

Šiais metais Lietuvos statistikos departamentas vykdo tradicinį (vykstantį kas 10 metų) visuotinį gyventojų surašymą. Tačiau prieš keletą dienų pasklido netikėta žinia, kad Lietuvos lenkų sąjunga (LLS) organizuoja savo „Visuomeninį Vilniaus krašto lenkų tautybės gyventojų surašymą“. Kam?

Oficialiai Tomaševskis, Mackevič, Tamošiūnaitė ir kiti alternatyvaus „surašymo“ organizatoriai teigia, kad tikslas – paskatinti lenkus dalyvauti oficialiame visuotiniame surašyme ir palyginti oficialaus surašymo duomenis su duomenimis, surinktais LLS, bei nustatyti tikrą lenkų tautybės gyventojų skaičių Lietuvoje.

Netikri tikslai ir nepatikimi organizatoriai

Nesuprantama, koku būdu sumaištį keliantis alternatyvus „surašymas“ gali paskatinti dalyvauti visuotiniame surašyme.

Nesuprantama, koku būdu sumaištį keliantis alternatyvus „surašymas“ gali paskatinti dalyvauti visuotiniame surašyme.

Dar daugiau abejonių kelia duomenų, kuriuos surinks LLS, patikimumas. Be teisinių abejonių, kurias nurodo Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, yra ir abejonės dėl organizatorių asmenybių. „Surašymo“ organizatoriaus – Lietuvos lenkų sąjungos – priešakyje stovi Michal Mackevič. Tas pats Mackevič, kurį Lenkijos prokuratūra beveik trejus metus persekioja už machinacijas su Lenkijos valstybės skirtomis dotacijomis.

Ar gali kas atmesti – perfrazuosiu vieną Lietuvos politinės minties klasiką, – kad jam vadovaujant, nebus jokių manipuliacijų ir su „Visuomeninio Vilniaus krašto lenkų tautybės gyventojų surašymo“ duomenimis?

Kas galėtų garantuoti LLS „surašinėtojų“ sąžiningumą? Pavyzdžiui, jeigu tarp jų atsirastų tokių asmenų kaip Ana Ancevič (teismas nustatė, kad per neseniai vykusius Seimo rinkimus savo dabar jau buvusio vadovo, Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos (LLRA-KŠS) nario Česlavo Olševskio, naudai Vilniaus rajone pirkto balsus, o dar anksčiau buvo atleista iš Lavoriškių gimnazijos direktorės pareigų dėl masinio mokinių pažymų klastojimo), arba Tatjana Urbonienė, Vilniaus Žaliakalnio darželio-mokyklos direktorė, nuteista už dokumentų klastojimą su tikslu perduoti LLRA-KŠS dalį pajamų mokesčio be tėvų žinios...

Kai lenkai dirbo, veikėjai snaudė

O jeigu tikroju tikslu nėra nei skatinimas dalyvauti visuotiniame surašyme, nei patikimų duomenų surinkimas, tai kodėl tai daroma? Renata Cytacka, kuri Vilniaus krašte dažnai atlieka tokį vaidmenį, kokį Putino Rusijoje atlieka Vladimiras Žirinovskis (t.y. viešai pasako tai, ko Vadas Tomaševski sakyti negali), neslepia, kad alternatyvaus surašymo priežastis yra nepasitikėjimas Lietuvos valstybės institucijomis. Jos nuomone, jau iš anksto žinoma, kad Statistikos departamentas sumažins lenkų skaičių Lietuvoje.

Renata Cytacka neslepia, kad alternatyvaus surašymo priežastis yra nepasitikėjimas Lietuvos valstybės institucijomis. Jos nuomone, jau iš anksto žinoma, kad Statistikos departamentas sumažins lenkų skaičių Lietuvoje.

Kaip žinia, šiais metais visuotinis Lietuvos gyventojų surašymas beveik visa apimtimi vyksta elektroniniu būdu, remiantis administraciniais duomenimis, kurie bus paimti iš valstybinių registrų ir informacinių sistemų. Taip pat žinoma, kad ne visi gyventojai šiuose registruose yra deklaravę tautybę (tiesa, asmenų be tautybės procentas Lietuvoje yra nepaprastai mažas – apie 1 proc., taigi neturi ypatingai didelės statistinės įtakos teisingam etninės situacijos parodymui).

Taip vadinamos organizuotos lenkų bendruomenės veikėjai šiaip ar taip seniai žinojo apie naują visuotinio surašymo tvarką – trejus metus iš eilės lenkakalbė žiniasklaida Lietuvoje įspėdavo apie tai. Europos žmogaus teisių fondas, Lenkų diskusijų klubas organizavo susitikimus su Statistikos departamentu, siuntė kreipimusis. Po jų šių metų sausio 15 d. Statistikos departamentas paskelbė internetinį, labai paprastai užpildomą klausimyną, kuriuo pasinaudojęs kiekvienas Lietuvos gyventojas gali deklaruoti savo tautybę, gimtąją kalbą ir išpažįstamą tikėjimą. Turime dar beveik mėnesį užpildyti šį klausimyną.

Tuo metu LLRA-KŠS snaudė, nors dar neseniai koalicinėje vyriausybėje turėjo lemiamą įtaką ir galėjo daug padaryti taip pat ir dėl visuotinio surašymo vykdymo būdo.

Tuo metu LLRA-KŠS snaudė, nors dar neseniai koalicinėje vyriausybėje turėjo lemiamą įtaką ir galėjo daug padaryti taip pat ir dėl visuotinio surašymo vykdymo būdo.

Tikslas yra lenkų ir lietuvių konfliktas?

Tomaševskis ir Mackevič atsibudo tik tada, kai visuotinis surašymas pajudėjo. Iš pradžių paragino aktyviai dalyvauti, pildant internetinį Statistikos departamento klausimyną. Tačiau po kelių dienų, matyt, nusprendė, kad reikia energingiau imituoti aktyvią veiklą. Ir kilo „visuomeninio surašymo“ idėja.

„Surašymo“, kurio tikslas greičiausiai yra tik tarp Vilniaus krašto lenkų kurstyti nepasitikėjimą Lietuvos valstybės institucijomis bei lenkų ir lietuvių konfliktą.

Apskritai nėra ko stebėtis – be šio konflikto LLRA-KŠS gali net nesitikėti sėkmės rinkimuose. Tai įrodė praeitų metų Seimo rinkimai. Kalba apie „pavogtus rinkimus“ Tomaševskiui pavyko ne ką geriau nei Trumpui, LLRA-KŠS lyderis nėra pasirengęs ir pripažinti savo klaidas, taigi nelieka nieko kito, tik dar kartą sukelti mažą karą...

Norėčiau tikėti kad šis „visuomeninis surašymas“ nebus dar viena plyta nepasitikėjimo sienoje, kuri skiria lenkus nuo lietuvių. Tačiau, mano nuomone, jeigu tikrai norime, kad statistiniai duomenys apie Lietuvos tautinę sudėtį būtų išsamūs, tikri ir teisingi – aktyviai dalyvaukime visuotiniame Lietuvos gyventojų surašyme. Ir ignoruokime provokacijas.

Griežtai draudžiama DELFI paskelbtą informaciją panaudoti kitose interneto svetainėse, žiniasklaidos priemonėse ar kitur arba platinti mūsų medžiagą kuriuo nors pavidalu be sutikimo, o jei sutikimas gautas, būtina nurodyti DELFI kaip šaltinį.

The logo for Delfi, consisting of the word "Delfi" in a bold, blue, sans-serif font.